

Plan för odlingslandskapets biologiska mångfald

Miljöövervakning

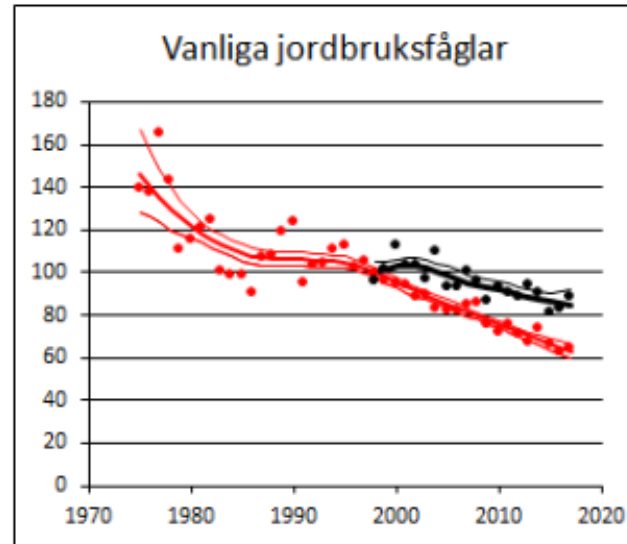
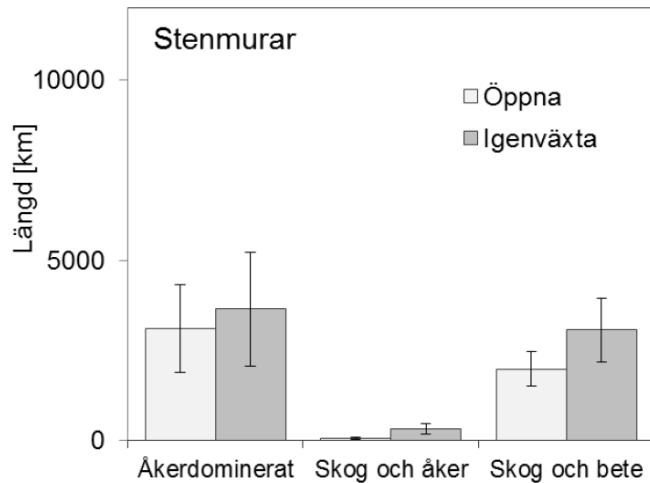
Lisa Karlsson
Jordbruksverket

Planen i sammanhanget

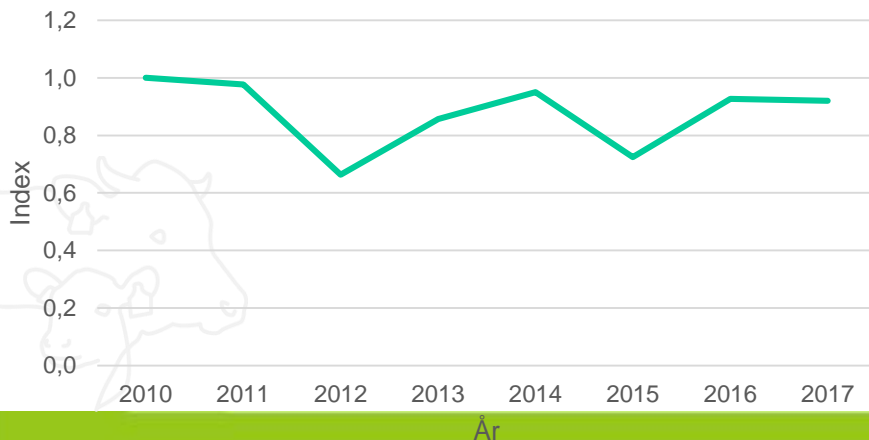
- Miljöövervakning, statistik, forskning, utredningar m.m.
- Miljömålsuppföljning och utvärdering
- Åtgärdsförslag ←
- Politiska prioriteringar
- Genomförande
- Miljöövervakning, statistik, forskning, utredningar m.m.
- Miljömålsuppföljning och utvärdering
- Åtgärdsförslag osv.
- ...i all oändlighet

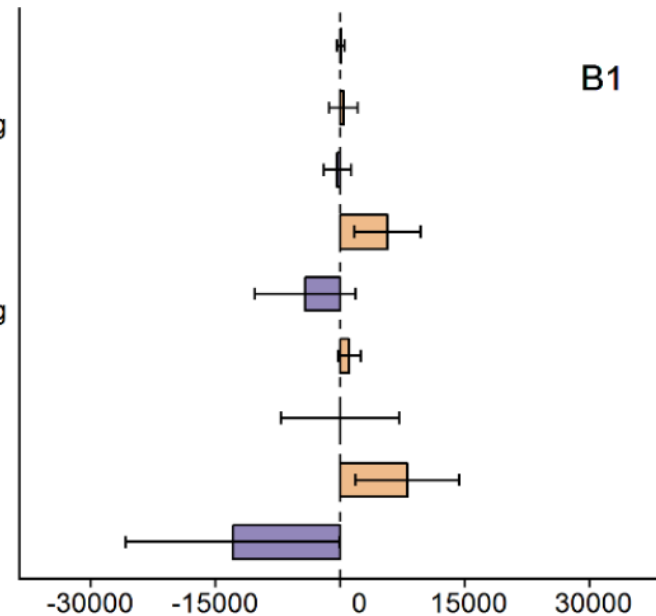
Miljöövervakning grundläggande

Gräsmarksfjärilar

- Vatten
- Annan markanvändning
- Åker
- Skog
- Ingen synbar markanvändning
- Slätter
- Gräsklippning
- Skogsbete
- Djurhållning (kulturmark)
- Djurhållning (naturmark)

B1

Mål

Målet med planen är att **hejda minskningen av arter, individantal och värdefulla livsmiljöer i odlingslandskapet och att på sikt öka livsmiljöernas kvalitet och areal.**

Planen i korthet

- Varför? Trots omfattande insatser fortsatt dålig utveckling för biologisk mångfald i odlingslandskapet
- Samverkan inom miljömålsrådet
- Godkänd av Jordbruksverket och Riksantikvarieämbetet
- Väntar på beslut Naturvårdsverket och länsstyrelsen
- Därefter rapport

- Totalt 24 åtgärder utifrån identifierade behov
- Myndigheter kan besluta om hälften
- Det krävs regeringsbeslut för resten

Planens tre områden

1. Slättbygd

Öka variationen i åkerdominerade landskap

2. Skogs- och mellanbygd

Bevara och utöka värdefulla områden

3. Kunskap om skötselmetoder och dess effekter

Öka kunskapen om skötselmetoder och dess effekter

Hållbart brukande av åkermark

Skapa bättre förutsättningar för biologisk mångfald

- Variation i markanvändning – landskap
- Variation i och vid åkermarken
- Temporära och permanenta småbiotoper
- Glesare grödor och minskad användning av växtskyddsmedel

- Jordbrukspolitik – skapa variation på åkermark, grundvillkor och miljöersättningar
- Ekologisk produktion i slättbygd
- Rådgivning

Gäller framförallt slättbygder

Hållbart brukande av åkermark

Hur mäta förändringar?

- Remiil – småbiotoper
  - Fågel- och fjärilsövervakning
  - NILS
  - Statistik
-
- Särskilt viktigt att följa småbiotoper vid åkermark i slättbygder
  - Hur kan vi övervaka insatser på åkermarken, till exempel insådda kantzoner, lärkrutor, skalbaggsåsar m.m.?
  - Förslag: Övervakningsprogram för biologisk mångfald vid åkermark (NV:s pollineringsuppdrag)

Bevara och utöka värdefulla områden

Hejda förlusten av biologisk mångfald

- Höjda ersättningar för skötsel och restaurering
- Ändrade arbetssätt: Nätverk, dialog, utveckla alternativa skötselmetoder m.m.
- Riktade ersättningar till särskilt värdefulla marker och strukturer. Nationell finansiering för vissa marker?
Resultatbaserade stöd (utredningsbehov)
- Fortsatt kunskapsuppbyggnad

- Jordbrukspolitik
- Rådgivning
- Områdesskydd

Gäller främst skogs- och mellanbygd samt norra Sverige

Bevara och utöka värdefulla områden

Hur mäta förändringar?

- Remil – småbiotoper, gräsmarker
- Kvalitetsuppföljning av ängs- och betesmarker
- NILS – landskap, ändrad markanvändning, arealer, linjer
- Fågel- och fjärilsövervakning
- Statistik
- Riksskogstaxeringen – ändrad markanvändning
- Skyddsvärda träd m.m.

Delvis otillräcklig övervakning, till exempel

- Flera (ovanligare) naturtyper
- Betesmarker i norra Sverige
- Betesmarker med ”allmänna värden”, med och utan miljöersättning
- Insekter generellt

Bevara och utöka värdefulla områden

Långsiktig skötsel av betesmarker

© Inger Pehrson

